

SIMPOZIJ

Pravni in družbeni izzivi servitizacije

Temeljni raziskovalni projekt ARIS J5-60086

Nosilec projekta: Pravna fakulteta Univerze v Mariboru

Datum: 20. marec 2026, 9.00-13.00

PROGRAM:

9.00-10.30

Pravni izzivi servitizacije v dobi trajnostne in digitalne transformacije v Evropski uniji
dr. Janja Hojnik, dr. Tomaž Keresteš, Pravna fakulteta UM

Servitizacija digitalnih izobraževalnih vsebin z uporabo interneta stvari: primer platforme Littabook
Matej Moravec, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko UM

Vpliv prava Evropske unije na dopustne oblike opravljanja storitev v državah članicah
dr. Jerneja Prostor, Pravna fakulteta UM

Servitizacija kot nova oblika izključitvenih praks?
Lina Burkelc Juras, Pravna fakulteta UM

Vpliv servitizacije na uporabo pravil mednarodnega zasebnega prava EU (Uredbi Bruselj I bis in Rim I)
dr. Denis Baghrizabehi, dr. Kristjan Zahrastnik, Pravna fakulteta UM

Elektronsko vročanje po Uredbi 2020/1784: procesni standardi v digitalnih storitvah
dr. Tjaša Ivanc, Pravna fakulteta UM

Proizvajalčeva razširjena odgovornost – slovenska zakonodaja pod (predhodnim) vpraša(n)jem
Živa Šuta, Pravna fakulteta UM

Algoritmično upravljanje po Direktivi o izboljšanju delovnih pogojev pri platformnem delu

dr. Aljoša Polajžar, Pravna fakulteta UM

Digitalne platforme in nadzor nad dezinformacijami

Jan Stajnko, Pravna fakulteta UM

Diskriminacija potrošnikov v storitvenih dejavnostih

dr. Petra Weingerl, Pravna fakulteta UM

10.30-10.45: ODMOR

10.45-12.15

Zagotavljanje delovnopravnega varstva v dobi servitizacije

dr. Darja Senčur Peček, Pravna fakulteta UM

Pravice intelektualne lastnine v dobi servitizacije

dr. Martina Repas, Pravna fakulteta UM

Obdavčitev storitvenih in digitalnih poslovnih modelov v dobi servitizacije

Dr. Aleš Kobal, Pravna fakulteta UM

Servitizacija in preobrazba lastnine: ustavnopravne meje omejevanja lastninske pravice v storitveni ekonomiji

dr. Rok Dacar, Pravna fakulteta UM

Razvrednotenje lastninske pravice?

dr. Matjaž Tratnik, Pravna fakulteta UM

Vpliv servitizacije na uporabo Dunajske konvencije o mednarodni prodaji blaga

dr. Denis Baghrizabehi, dr. Kristjan Zahrastnik

Varstvo ranljivih uporabnikov v dobi servitizacije

dr. Katja Drnovšek, Pravna fakulteta UM

Etični okvir servitizacije: servitizacija in izguba posameznikove avtonomije

dr. Smiljana Gartner, Filozofska fakulteta UM

Servitizacija v kmetijstvu in samooskrbi

ddr. Ana Vovk, Filozofska fakulteta UM

Nova paradigma za trajnostni razvoj: servitizacija kot del rešitve?

dr. Aleš Ferčič, Pravna fakulteta UM

Uporabnost ekodizajna pri zasnovi proizvodno-storitvenih sistemov (PSS)

dr. Matjaž Denac, Tinkara Ošlovnik, Ekonomsko-poslovna fakulteta UM

12.15-13.00: DISKUSIJA

POVZETKI PRISPEVKOV

Regulativni izzivi servitizacije v dobi trajnostne in digitalne transformacije v EU

Dr. Janja Hojnik, dr. Tomaž Keresteš

Prispevek obravnava ključne regulativne izzive servitizacije v Evropski uniji v kontekstu zelenega in digitalnega prehoda. Analizira vpliv novih poslovnih modelov na notranji trg, konkurenco in varstvo potrošnikov. Posebej izpostavlja preplet okoljskih ciljev in digitalne regulacije. Opozarja na potrebo po prilagoditvi pravnega okvira. Cilj je opredeliti smeri prihodnjega razvoja prava EU.

Servitizacija digitalnih izobraževalnih vsebin z uporabo interneta stvari: primer platforme Littabook

Matej Moravec

Prispevek analizira digitalne naročniške modele v izobraževanju. Predstavlja platformo Littabook in uporabo interneta stvari. Obravnava vpliv na dostopnost znanja. Poudarja tehnološke in pedagoške vidike. Sklepno izpostavi razvojne možnosti.

Vpliv prava Evropske unije na dopustne oblike opravljanja storitev v državah članicah

Dr. Jerneja Prostor

Prispevek analizira večravenjski vpliv prava EU na opravljanje storitev. Obravnava statusne in pogodbene modele vstopa podjetij na tuje trge, vključno s čezmejnimi preoblikovanji in zastopanjem. Posebno pozornost namenja digitalni regulaciji in razmerjem med podjetji ter platformami. Poudarja dinamičnost notranjega trga. Sklepno izpostavlja širitev neposrednega vpliva prava EU.

Servitizacija kot nova oblika izključitvenih praks?

Lina Burkelc Juras

Prispevek obravnava pravne meje omejevanja interoperabilnosti v servitiziranih poslovnih modelih z vidika konkurenčnega prava EU. Analizira, ali lahko pogodbeno ali tehnično zaklepanje uporabnikov pomeni zlorabo prevladujočega položaja. Presoja primernost obstoječih doktrin (vezava, zavrnitev dobave, sekundarni trgi) za IoT in product-as-a-service modele. Posebej izpostavi napetost med pogodbeno svobodo podjetij in pravili varstva konkurence ter razmisli o potrebi po prilagoditvi testa zlorabe.

Vpliv servitizacije na uporabo pravil mednarodnega zasebnega prava EU (Uredbi Bruselj I bis in Rim I)

Dr. Denis Baghrizabehi, dr. Kristjan Zahrastrnik

Prispevek proučuje, kako servitizacija spreminja uporabo pravil o pristojnosti in pravu, ki se uporablja. Analizira nove navezne okoliščine v digitalnih in storitvenih modelih. Posebej obravnava platformna in čezmejna razmerja. Opozarja na izzive pravne varnosti. Predlaga razlagalne usmeritve obstoječega okvira.

Elektronsko vročanje po Uredbi 2020/1784: procesni standardi v digitalnih storitvah

Dr. Tjaša Ivanc

Prispevek analizira elektronsko vročanje v čezmejnih civilnih in gospodarskih zadevah po Uredbi (EU) 2020/1784 ter njegove procesnopravne učinke. Uredba krepi digitalno komunikacijo in dopušča neposredno elektronsko vročanje ob zagotavljanju sodnega varstva. V praksi zanesljivost sistemov vpliva na dokazno funkcijo vročitve, tek rokov in pravna sredstva. Primerjalne ugotovitve opozarjajo na razdrobljenost nacionalnih ureditev in tveganje spregleda vročitve.

Proizvajalčeva razširjena odgovornost – slovenska zakonodaja pod (predhodnim) vpraša(n)jem

Živa Šuta

Prispevek obravnava slovenski sistem razširjene odgovornosti proizvajalcev in njegovo skladnost s pravom EU. Analizira zakonodajne spremembe ter sodbo Interzero. Izpostavlja vprašanja konkurence, sorazmernosti in nediskriminacije. Servitizacijo predstavi kot razširitev odgovornosti na storitvene elemente. Sklepno oceni prihodnji razvoj sistema.

Algoritmčno upravljanje po Direktivi o izboljšanju delovnih pogojev pri platformnem delu

Dr. Aljoša Polajžar

Raziskava se osredotoča na pravila algoritmičnega upravljanja in varstvo delavcev. Analizira transparentnost, nadzor in avtomatizirano odločanje. Obravnava vpliv digitalnih sistemov na delovna razmerja. Poudarja pomen človekovih pravic. Prispevek razlaga ključne določbe direktive.

Digitalne platforme in nadzor nad dezinformacijami

Jan Stajanko

Prispevek proučuje regulativne ukrepe proti dezinformacijam na spletnih platformah. Analizira razmerje med umetno inteligenco, javnim interesom in svobodo izražanja. Obravnava transparentnost globokih ponaredkov. Opozarja na nevarnost pretiranih omejitev govora. Sklepno poudarja potrebo po ravnotežju.

Diskriminacija potrošnikov v storitvenih dejavnostih

Dr. Petra Weingerl

Prispevek obravnava pojav diskriminacije v sodobnih storitvenih modelih. Analizira pravne mehanizme varstva potrošnikov. Posebej izpostavi digitalne storitve in personalizacijo. Ocenjuje učinkovitost obstoječe zakonodaje. Predlaga izboljšave varstva.

Zagotavljanje delovnopravnega varstva v dobi servitizacije

Dr. Darja Senčur Peček

Prispevek analizira pojem delavca v platformnih in drugih storitvenih razmerjih. Obravnava domnevo delovnega razmerja ter varstvo oseb zunaj klasičnega statusa. Posebej izpostavi tristrana razmerja in delodajalske obveznosti. Cilj je zagotoviti učinkovito delovnopravno zaščito. Prispevek ponuja normativne rešitve.

Pravice intelektualne lastnine v dobi servitizacije

Dr. Martina Repas

Prispevek proučuje vpliv servitizacije na klasične pravice intelektualne lastnine. Analizira prehod k poslovnim skrivnostim in spremembe konkurenčnih strategij. Obravnava pravico do popravila in izčrpanje pravic. Poudarja posledice za uporabnike in podjetja. Sklepno oceni pravne izzive.

Obdavčitev storitvenih in digitalnih poslovnih modelov v dobi servitizacije

Dr. Aleš Kobal

Prispevek obravnava ključne davčnopravne izzive, ki jih prinašajo storitveni in digitalni poslovni modeli v pogojih servitizacije. Posebna pozornost je namenjena vprašanju določanja davčne prisotnosti, razporejanja dobička v čezmejnem digitalnem okolju ter razmerju med davčno suverenostjo držav članic in harmonizacijskimi prizadevanji Evropske unije. Analiza izpostavlja tudi vpliv platformnega gospodarstva in podatkovno podprtih storitev na obstoječe davčne koncepte ter ocenjuje možne smeri nadaljnjega razvoja davčnega prava v EU.

Servitizacija in preobrazba lastnine: ustavnopravne meje omejevanja lastninske pravice v storitveni ekonomiji

Dr. Rok Dacar

Prispevek obravnava servitizacijo kot izziv ustavnopravnemu razumevanju lastnine. Analizira funkcionalizacijo lastninske pravice in test sorazmernosti. Poudari napetosti med lastništvom in uporabo. Ocenjuje ustavnosodno prakso. Sklepno odpira vprašanje prenove koncepta.

Razvrednotenje lastninske pravice?

Dr. Matjaž Tratnik

Prispevek zgodovinsko in sodobno analizira omejitve lastninske pravice. Obravnava stvarnopravne in obligacijske oblike delitve upravičenj. Izpostavlja socializacijo lastnine. Poudarja vprašanja zavarovanj in insolventnosti. Sklepno problematizira zmanjševanje pomena lastništva.

Vpliv servitizacije na uporabo Dunajske konvencije o mednarodni prodaji blaga

Dr. Denis Baghrizabehi, dr. Kristjan Zahrastnik

Dunajska konvencija o mednarodni prodaji blaga se uporablja predvsem za prodajne pogodbe, lahko pa tudi za mešane pogodbe z elementi storitev. Ključno vprašanje je, kdaj storitveni del prevlada in izključi uporabo konvencije po 3. členu DK. Prispevek analizira merila presoje (namen strank, ekonomska vrednost, bistvene lastnosti pogodbe). Posebej obravnava vpliv servitizacije ter opozarja na razlagalne in praktične izzive pri uporabi DK.

Varstvo ranljivih uporabnikov v dobi servitizacije

Dr. Katja Drnovšek

Prispevek obravnava pravno varstvo otrok, starejših in socialno šibkih v digitalnih storitvah. Analizira tveganja mikrotransakcij, zasebnosti in dostopnosti. Opozarja na vrzeli obstoječega okvira. Predlaga izboljšave zaščite. Poudarja pomen vključujoče regulacije.

Etični okvir servitizacije: servitizacija in izguba posameznikove avtonomije

Dr. Smiljana Gartner

Prispevek analizira servitizacijo skozi etične koncepte avtonomije, pravičnosti in moči. Obravnava odvisnost uporabnikov od ponudnikov. Poudarja digitalno neenakost in nadzor nad podatki. Servitizacijo razume kot možno dominacijo. Sklepno opozori na etične meje.

Servitizacija v kmetijstvu in samooskrbi

Ddr. Ana Vovk

Raziskava temelji na anketi med pridelovalci hrane. Analizira razumevanje in uporabo servitizacije v kmetijstvu. Poudarja trajnostne, socialne in ekonomske učinke. Izpostavlja pomen souporabe virov. Sklepno poudari krepitev lokalnih prehranskih sistemov.

Nova paradigma za trajnostni razvoj: servitizacija kot del rešitve?

Dr. Aleš Ferčič

Prispevek obravnava servitizacijo kot možen model trajnostnega razvoja. Analizira gospodarske, okoljske in družbene učinke. Ocenjuje njen transformacijski potencial. Povezuje jo z zelenim prehodom. Sklepno presoja njen prispevek k rešitvam.

Uporabnost ekodizajna pri zasnovi proizvodno-storitvenih sistemov (PSS)

Dr. Matjaž Denac, Tinkara Ošlovnik

Prispevek obravnava ekodizajn in modele PSS v kontekstu trajnosti. Analizira vpliv zakonodaje in metode LCA. Poudarja okoljske in ekonomske sinergije. Izpostavlja izzive načrtovanja. Sklepno predstavi dobre prakse.